

Noen sagn om ho Guri Kunna

UTFROVÆR

Guri hadde to døtre som var meget vakre. Det var to karer på Ut-Frovær som hadde et godt øye til disse døtrene hennes, men ho ville ikke ha disse karene til svigersønner. Ho reiste derfor en gang til fastlandet, nærmere bestemt til Steinvika i Valsfjorden, og der traff ho to brødre, Jo og Kristoffer Stenvik, som var villige til å komme til Ut-Frovær og bli svigersønnene hennes.

Ho ga da brødrene beskjed om hvilken kurs de skulle segle utover havet fra Halten: Når de kom et stykke utover, ville de møte to kvaler som ville bli meget nærgående, og de ville forsøke å velte båten deres. Det var de to forsmådde frierne på Ut-Frovær som hadde skapt seg om til kvaler for å forhindre at de andre karene kom seg utover. De skulle bare segle og ikke være redde, så ville kvalene fjerne seg til slutt.

Når de deretter hadde segla videre ei stund i samme retning, ville de få se to fall som havbåra braut stygt på. De skulle segle midt mellom disse falla og ikke være redde om det så stygt ut. Når de hadde passert dem, ville de få se en hel del høvelspon som flaut på sjøen. Det var aks fra byggåkrene på Ut -Frovær, sa hu. De fikk nå lenger framme se naustet på Ut-Frovær. De skulle segle rett inn gjennom naustportene, og i det samme disse lukket seg bak dem, skulle heile Ut-Frovær flotne opp og vise seg i all sin herlighet.

Om ei tid segla han Jo og han Kristoffer ut på frierferd til Ut-Frovær. De passerte Halten og satte til havs etter den oppsatte kursen. Da de hadde segla ei stund, kom det to store kvaler, en på kvar side av båten og de braut og kasta seg så nære båten at den holdt på å velte. Karene ble litt betenkte, men fortsatte likevel, og til slutt fjerna kvalene seg. Da de hadde segla videre ei tid, fikk de se to fall som braut reint forferdelig. Den ene av brødrene ble redd og ville snu om, men den andre ville fortsette videre mellom falla. Enden på det ble likevel at den som var redd, fikk overtalt broren, og så snudde de om og segla mot land. Da kom det over dem et overhendig uvær, så de med nød og neppe kom seg opp i Halten. Før de snudde så de en hel del spon flyte på sjøen bortafor falla, og da de satte båten sin på land i Halten, hang det fast to store fullmodne byggaks i nederste styrelykka på båten. De hadde altså segla over en del av byggåkrene på Ut -Frovær. Guri oppsøkte dem seinere og bebreida dem at de ikke segla helt fram til Ut-Frovær.

JUL MED GURI KUNNA I HALTEN

To brødre fra fastlandet dreiv en høst fiske sammen i Halten. De to karene var forelska i samme jenta, så stemninga var ikke så god mellom dem.

Da det lei mot jul, skulle de reise heim, og en dag det ble høvelig bør, gjorde de seg klare til å segle. Da all utrustning var brakt ned i båten, kom den ene av brødrene på at han hadde glømt noe oppe i bua og ba broren gå opp og hente det. Da han vel var kommet innafor budøra, heiste broren seglet og for på heimveg. Der sto den andre uten mat og hjelpemidler til å oppholde livet.

Han tapte likevel ikke motet, men fikk snart laga seg en boge av gamle tønneband som han fant i fjæra, og en pil med en spiker i enden. Med den skaut han strandalke, en liten fugl som holder til i nede i tangskåren ute på skjæra. Av fuglen laget han mat, slik at han greide å oppholde livet.

I denne tida var det ingen andre mennesker på Halten. Juleaften fikk han se en stor båt stevne inn fra havet mellom Vestbrekka og Austbrekka, to skjær som ligger omlag 5 km nord for Halten. Båten hadde kurs rett for Halten. Den bua som gutten holdt til i, hette "Ulvstua" og stod på Husøya. Gutten stod på utkikk til båten kom roende opp Husøysundet, men da sprang han inn i bua og gjørnte seg på loftet. Han tok bogen med seg.

Han skjønnte nå at det var GuriKunna som kom med sitt følge fra Ut-Frovær for å holde jul i Halten. Da han hadde ligget en stund, kom Guri Kunna med stort følge inn i bua. Da ho kom inn gjennom døra, sa ho: "Her lukter kristent folk". Det ble så dekket på bordet med sølvfat og sølvtallerkener og midt på bordet blei det plassert en stor bolle fylt med øl.

Gutten låg på magen og kika ned på alt dette, og da gjestene var opptatt med måltidet, la han pilen på bogen og skaut. Han traff midt i ølbollen på bordet så pilen ble stående og dirre. Da for Guri Kunna og hele følget hennes på dør og gutten våga seg til å gå ned fra loftet. Da ropte Guri til ham at hun hadde glømt nøkkelhonka si på bordet og ba gutten kaste den ut til seg, men han måtte ikke ta i den med fingrene. Ville han gjøre det, skulle han få alt det som stod igjen på bordet. Gutten tok nøkkelhonka på pilen sin og kasta den ut til Guri, og dermed for hun sin veg.

Gutten var nå berga med mat, og da skreifiskerne fra Innlandet utpå vinteren kom til Halten på fiske, fant de gutten i god behold. Da han senere kom heim, viste det seg at jenta ikke ville ha noe med den først heimkomne broren å gjøre, så derfor ble det bryllup mellom henne og den sist heimkomne broren.

GURI KUNNA OG LISBET NYPAN

Guri Kunna var mye sammen Lisbet Nypan. Ei julehelg Guri besøkte Lisbet ble de enige nyttårsaften om å reise ut på Haltenhavet og ta levra ut av skreien. De tok hver sin kvernstein og segla ut Trondheimsfjorden og utover Frohavet.

Seilassen gikk godt til de kom et lite stykke nord for Nordbuan i Froan. Der sank begge kvernsteinene. Rundt to hundre meter nord for Nordbuan ligger to små, runde fløer (undervannsskjær) som kalles Kvennin, etter kvernsteinene. Etter den tid pleier fiskerne på Frøya å si at hvis det er godt vær natta til nyttårsdagen, så blir det lite lever i skreien det året (magerskrei), for da er ho Guri ute og tar levra ut av fisken. Er det kuling den natta, blir det feit skrei, for da kommer ikke ho Guri ut.

VÆRTEGN PÅ MIKKELSMESS

Guri kunne gjøre høyet udrygt for folk. Det ble sagt at dersom det var vestavær på Mikkelsmess (29 sept.), så ble høyet udrygt. Da kom Guri Kunna inn fra havet med havoksene sine. Og det var krøtter som visste å ta for seg i høystabbene rundt om på gårdene.

PILEN I HORSØYAN

En gang skulle Guri skyte med pil og bue fra Halten til Kunna. Det er ei heil mil, det. Pilen gikk litt for lågt og traff på auster side av Litl-Ørnøya i Horsøyen, omtrent midt mellom Halten og Kunna. Pilen hadde slik fart da den traff at den delte berget. Og den dag i dag står en stor stein som ser ut som en kile, fastkilt i ei klove i berget.